

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Aktuální vývoj v eurozóně
v týdnu od 12.11. do 18.11. 2012

Ing. Mgr. Karel Hlaváček

listopad 2012

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

16. 11. se nepodařilo dosáhnout shody nad uvolněním druhého záchranného balíčku pro Řecko. Řečtí představitelé již dlouhou dobu avizovali, že 16. 11. jim dojdou peníze na provoz státu. Situace byla vyřešena prodejem řeckého dluhu 13. a 15. 11., který přinesl Řecku necelých 5 miliard eur. Řecký ministr financí Yannis Stournanas nicméně přes úspěšný prodej varoval, že riziko bankrotu a insolvence je v současné době vysoké. To se zdají podporovat číselná zachycení řecké krize: podle řeckého statistického úřadu se zrychlil propad tamního HDP - ve třetím čtvrtletí 2012 došlo k meziročnímu propadu o 7,2 % (ve druhém čtvrtletí se jednalo o 6,3 %).¹ Další jednání na téma druhého záchranného balíčku pro Řecko proběhnou 20. 11.² Již nyní se ale neformálně hovoří o nutnosti třetího kola pomoci, což je v současnosti např. pro Německo, vstupující do období před parlamentními volbami (září-říjen 2013), nepřijatelná myšlenka.³

14. 11. prohlásil kyperský prezident Demetris Christofias, že politické podmínky kladené mezinárodními věřiteli pro poskytnutí záchranného balíčku je „obtížné přijmout“. Kyperští představitelé mají námitky vůči objemu žádaných škrťů nebo vůči privatizaci některých státních podniků.⁴ Podle kyperských původních představ mělo být dohody dosaženo již do 18. 11., avšak optimismus zchladil 11. 11. německý ministr financí Wolfgang Schäuble, podle něhož se jednání – např. kvůli otázce finančních prostředků uložených v kyperských bankách ruskou mafii – protáhnou až do roku 2013.⁵ Jednání nicméně pokračovala 17. 11. a bylo dosaženo dílčích úspěchů, např. právě v otázce rekapitalizace kyperských bank.⁶

13. 11. se konalo zasedání Rady ve formátu ministrů financí, na němž se nepodařilo najít shodu nad rolí zemí EU, které nejsou současně členy eurozóny, v nově navrhovaném centrálním bankovním dohledu na úrovni EU (resp. eurozóny). Evropská centrální banka (ECB), v jejímž rámci má dohled být vykonáván, totiž z hlediska práva EU není oprávněna vykonávat tento

¹ Europolitics 4529, Echoes of the crisis, 16. 11. 2012.

² Eubusiness.com, Greece to clear five-billion-euro debt hurdle: debt agency, 16. 11. 2012, <http://www.eubusiness.com/news-eu/finance-public-debt.ksh/>

³ Euobserver.com, ECB's Asmussen envisages third Greek bailout, 19. 11. 2012, <http://euobserver.com/tickers/118237>

⁴ Eubusiness.com, Cyprus says troika bailout terms difficult to accept, 14. 11. 2012, <http://www.eubusiness.com/news-eu/cyprus-eurozone.kr1/>

⁵ Euobserver.com, Cyprus bailout only next year, Germany says, 12. 11. 2012 <http://euobserver.com/economic/118156>

dohled mimo eurozónu. Podle švédského ministra financí Anderse Borge bude buď muset dojít ke změně primárního práva, nebo bude muset být dohled umístěn mimo ECB. Právní stránka by měla být ministry dořešena do prosincového zasedání Evropské rady, tak, aby bylo možno přejít do přípravy operativní fáze nového mechanismu již v průběhu roku 2013. Idea centrálního bankovního dohledu vznikla jako podmínka možnosti přímé rekapitalizace problematických bank v zemích eurozóny z fondů EU (zejména z Evropského mechanismu stability).⁷

13. 11. měla pokračovat jednání mezi Evropským parlamentem a Radou EU nad návrhy Komise o rozpočtu na rok 2013 a o problému, jak pokrýt mezeru mezi schváleným rozpočtem na rok 2012 a jeho implementací (Komise žádá zhruba 9 miliard eur navíc). Evropský parlament podporuje návrh Komise na rozpočet pro rok 2013 ve výši 138 miliard eur (což by představovalo nárůst o 6,8 % oproti roku 2012), což Rada EU odmítá (část členských zemí EU žádá zmrazení růstu rozpočtu z důvodu všeobecné nutnosti škrtnů v čase krize). Jednání ale zkolabovala, když se Rada neshodla nad dodatečným financováním výdajů za rok 2012 a zástupci Evropského parlamentu následně odmítli dále vyjednávat. Evropská komise nyní musí připravit nový návrh rozpočtu na rok 2013 (lhůty pro dosažení konsensu nad stávajícím návrhem již vypršely). Pokud by nedošlo k dohodě, musel by rozpočet být schvalován na měsíční bázi s přihlédnutím k inflaci, která v EU v současné době činí zhruba 2,5 %.⁸ Neúspěch jednání je často interpretován jako špatná zpráva pro summit k víceletému finančnímu rámci 2014-2020,⁹ který se má konat 22.-23. 11. Některé diplomatické zdroje hovoří o „summitu, na němž lze pouze ztratit“ a nevylučují kolaps jednání.¹⁰

⁶ Euractiv.com, Cyprus, Troika agree bank recapitalisation, 19. 11. 2012, <http://m.euractiv.com/details.php?aid=516115>

⁷ Euobserver.com, Ministers at odds on banking supervision, 14. 11. 2012, <http://euobserver.com/economic/118185>
Eubusiness.com, EU budget in limbo after nations refuse to pay 2012 bills, 13. 11. 2012, <http://www.eubusiness.com/news-eu/public-debt-budget.kq1/>

⁸ Euobserver.com, EU budget in disarray after MEPs veto talks, 14. 11. 2012, <http://euobserver.com/news/118184>

⁹ Některé základní informace o víceletém finančním rámci: Eubusiness.com, Facts and figures on the EU 2014-2020 budget, 18. 11. 2012, <http://www.eubusiness.com/news-eu/budget-summit.kt7/>

¹⁰ Eubusiness.com, EU in fresh trouble as budget summit faces collapse, 18. 11. 2012, <http://www.eubusiness.com/news-eu/budget-summit.kt9>